

Päivämäärä

31.5.2006

Dnro

2481/01/2006

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

15.6.2006 - toistaiseksi

Muuttaa

Klassisen sikaruton vastustamisesta 25 päivänä lokakuuta 2002 annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus (22/EEO/2002)

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (55/1980) 8 § 4 momentti, 12 § 2 momentti (muut. 303/2006), 12 c § 2 momentti (muut. 303/2006) ja 13 § 2 momentti (muut. 809/1992 ja 424/1994),
Eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annettu asetus (1363/1994) 5, 6 ja 14 §

Vastaavat EY-säädökset

-

Maa- ja metsätalousministeriön asetus klassisen sikaruton vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti

muutetaan klassisen sikaruton vastustamisesta 25 päivänä lokakuuta 2002 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (22/EEO/2002) 1., 3.1., 4.1., 4.2., 4.7., 4.8., 5., 6.2., 7.5., 8., 10.5., 11., 14.2., 14.5, 16. ja 17. kohta seuraavasti:

1. Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *sialla* kaikkia Suidae-sukuun kuuluvia eläimiä, luonnonvaraiset siat mukaan luettuina;
- 2) *sentinelliporsaalla* porsasta, joka tuodaan pitopaikkaan siinä tarkoituksessa, että sitä serologisesti tutkimalla voidaan selvittää, onko pitopaikassa tartuntaa;
- 3) *tilalla* maatilaa, joka käsittää yhden tai useamman pitopaikan;
- 4) *pitopaikalla* yhden epidemiologisen yksikön muodostamaa yhtä tai useampaa laitosta, rakennusta, tarhaa tai muuta paikkaa, jossa sikoja pidetään, kasvatetaan tai käsitellään;

- 5) *kasvatusosastolla* erillistä huonetta, rakennusta, tarhaa tai muuta paikkaa pitopaikassa;
- 6) *tartuntapitopaikalla* pitopaikkaa, jonka eläimistä klassisen sikaruton diagnoosi on vahvistettu;
- 7) *tartuntatilalla* tilaa, jonka eläimistä klassisen sikaruton diagnoosi on vahvistettu;
- 8) *kontaktipitopaikalla* pitopaikkaa, jolle on sen sijainnin tai ihmisten, sikojen, tavaroiden tai ajoneuvojen siirtojen johdosta tai muulla tavoin voinut päästä klassisen sikaruton tartunta;
- 9) *tartunta-alueella* tilaa tai muuta eläintenpitoyksikköä taikka aluetta, jolla Elintarviketurvallisuusvirasto on vahvistanut esiintyvän tai jolla perustellusta syystä epäillään esiintyvän klassista sikaruttoa;
- 10) *suojavyöhykkeellä* aluetta, jonka raja on joka kohdassa vähintään kolmen kilometrin etäisyydellä tartunta-alueesta ja johon tartunta-alue sisältyy; sekä
- 11) *valvontavyöhykkeellä* aluetta, jonka raja on joka kohdassa vähintään kymmenen kilometrin etäisyydellä tartunta-alueesta ja johon suojavyöhyke sisältyy.

3.1. Ilmoitusvelvollisuus klassisen sikaruton epäilystä

Jokainen eläinlääkäri on havaitessaan eläimessä klassiseen sikaruttoon viittaavia oireita tai saatuaan muutoin tietoonsa sellaisia seikkoja, joiden perusteella on syytä epäillä klassista sikaruttoa olevan jossakin pitopaikassa, velvollinen välittömästi ilmoittamaan asiasta asianomaiselle kunnaneläinlääkärille, läänineläinlääkärille tai, ellei näitä tavoiteta, Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Eläinlääkärin tulee antaa eläimen omistajalle tai hänen edustajalleen tarvittavat menettelyohjeet. Hänen tulee kehottaa, että kukaan ei poistu tilalta, ettei tilalle tule ulkopuolisia henkilöitä, että turhaa liikkumista eläinsuojissa vältetään ja että tilalta ei kuljeteta pois eläimiä, eläintuotteita eikä tavaroita.

4.1. Kriisiyksiköt

Klassisen sikaruton taudinpurkauksen sattuessa Elintarviketurvallisuusvirasto perustaa välittömästi kansallisen kriisiyksikön, jonka tehtävänä on huolehtia kansallisessa valmiussuunnitelmassa mainituista tehtävistä.

Kansallisen kriisiyksikön lisäksi läänineläinlääkärien on perustettava alueelliset kriisiyksiköt niihin lääneihin, joissa taudinpurkauksia on todettu. Alueellisten kriisiyksiköiden tehtävänä on vastata alueellisesta taudin torjunnasta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä niiden tehtäväksi myös kansallisen kriisiyksikön tehtäviä.

4.2. Eläinten lopettaminen tartuntatilalla ja ruhojen hävittäminen

Elintarviketurvallisuusvirasto määrää tartuntatilan kaikki siat lopetettaviksi viipymättä. Läänineläinlääkärin on huolehdittava tapettujen ja tilalla itsestään kuolleiden eläinten raatojen

hävittämisestä siten, ettei sikarutto pääse leviämään hävittämisen taikka siihen liittyvän kuljetuksen tai muun käsittelyn aikana.

Raadot on hävitettävä muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden terveyssäännöistä annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1774/2002 (sivutuoteasetus) tarkoitettussa käsittely- tai polttolaitoksessa. Kuitenkin niillä syrjäisillä alueilla, joita tarkoitetaan eläimistä saatavien sivutuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla sekä kuolleiden lemmikkieläinten hävittämisestä annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (1374/2004), raadot voidaan hävittää myös hautaamalla ne mainitussa asetuksessa säädetyllä tavalla.

Silloin kuin se on taudin leviämisen estämiseksi tarpeen, raadot voidaan toisessa kappalessa säädetyistä poiketen hävittää polttamalla tai hautaamalla ne tilalla tai paikassa, jossa eläinten terveydelle, kansanterveydelle ja ympäristölle aiheutuvat riskit ovat mahdollisimman vähäiset taikka toimittamalla raadot kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen (861/1997) mukaisesti hyväksytyille kaatopaikalle. Samoin perusteiden voidaan syrjäisillä alueilla lopetettujen eläinten raadot hävittää sivutuoteasetuksessa tarkoitettussa käsittely- tai polttolaitoksessa.

Jos tartuntatilalla on kaksi tai useampi pitopaikkaa eikä näiden välillä ole ollut suoria tai epäsuoria kontakteja sinä aikana, jona sikaruttoa on saattanut olla tilalla, Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä vain tartuntapitopaikan siat lopetettaviksi.

4.7. Poikkeukselliset toimenpiteet

Jos klassinen sikarutto todetaan laboratoriossa, eläintarhassa, villieläinpuistossa tai aidatulla alueella, joissa pidetään sikoja tieteellisiin tarkoituksiin lajien tai uhanalaisten rotujen säilyttämistä varten, Elintarviketurvallisuusvirasto voi päättää, että 4.2. ja 4.4. kohdassa tarkoitettuja hävittämistoimenpiteitä ei suoriteta lainkaan tai ne suoritetaan vain rajoitetusti.

4.8. Toimenpiteet kontaktipitopaikoissa

Epidemiologisen selvityksen perusteella läänineläinlääkäri voi määrätä 3.7. kohdan mukaiset toimenpiteet suoritettaviksi sellaisilla tiloilla, joilta ja joille tartunta on voinut levitä tilan pitopaikkojen sijainnin takia tai jotka ovat olleet suorassa tai epäsuorassa yhteydessä tartunnan saaneeseen pitopaikkaan.

Epidemiologisen tilanteen niin vaatiessa Elintarviketurvallisuusvirasto voi määrätä sovellettavaksi kontaktipitopaikoissa myös 3.8. kohdassa säädetyt toimenpiteet.

Jos läänineläinlääkäri on antanut kontaktitiloille 3.4. kohdan mukaiset määräykset, hänen on peruutettava ne joko 3.5. ja 3.6. kohdan mukaisten toimenpiteiden jälkeen, tai jos näitä toimenpiteitä ei tehdä, sen jälkeen, kun kunnaneläinlääkäriin tarkastuksen jälkeen on saatu riittävä varmuus siitä, että kyseisen tilan pitopaikoissa ei ole klassista sikaruttoa.

5. Tartunta-alueen, suojavyöhykkeen ja valvontavyöhykkeen perustaminen

Tartunta-alueen, suojavyöhykkeen ja valvontavyöhykkeen perustamisesta säädetään eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun asetuksen (1363/1994) 4 §:ssä.

6.2. Sikojen kuljettaminen

Sikojen kuljettaminen suojavyöhykkeellä julkisilla ja yksityisillä teillä, ei kuitenkaan tilojen huoltoteillä, on kielletty. Kielto ei koske sikojen kauttakuljetuksia maanteitse tai rautateitse pysähtymättä ja lastia purkamatta. Elintarviketurvallisuusvirasto voi myöntää luvan kuljettaa suojavyöhykkeen ulkopuolelta sikoja suojavyöhykkeellä olevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

7.5. Sikoja koskevat kuljetusrajoitukset

Sikoja ei saa viedä pois pitopaikasta 30 päivän aikana sen jälkeen, kun 4.6. kohdan mukainen puhdistus ja desinfektio on suoritettu loppuun kaikissa tartuntapitopaikoissa.

Jos kuljetuskielto on voimassa yli 30 päivää, läänineläinlääkäri voi antaa luvan sikojen siirtämiseen:

- ensisijaisesti suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon;
- paikkaan, jossa siat lopetetaan välittömästi ja niiden ruhot käsitellään kunnaneläinlääkäriin valvonnassa; tai
- toisiin suojavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin. Jos tätä vaihtoehtoa käytetään, läänineläinlääkäriin on tiedotettava asiasta etukäteen Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Luvan myöntämisen edellytykset ovat liitteen IV kohdassa 1. Lupa voidaan myöntää vain liitteen IV kohdassa 2 olevilla ehdoilla.

8. Suojavyöhykkeen lakkauttaminen

Suojavyöhykettä koskevia määräyksiä on noudatettava, kunnes vyöhyke kuljetusasetuksessa säädetyn tavoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lakkautetaan.

Läänineläinlääkäriin on ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle, kun:

- kaikkien tartunnan saaneiden pitopaikkojen puhdistus ja desinfointi on suoritettu loppuun; sekä
- kaikissa suojavyöhykkeellä olevissa pitopaikoissa on suoritettu liitteen II kohdan B 6. mukaiset kliiniset tutkimukset ja laboratoriotutkimukset klassisen sikaruton varalta. Nämä tutkimukset voidaan aloittaa 30 päivän kuluttua siitä, kun kaikkien tartunnan saaneiden pitopaikkojen alustava puhdistus ja desinfointi on suoritettu.

Ilmoituksen perusteella Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle esitys vyöhykkeen lakkauttamisesta.

10.5. Sikoja koskevat kuljetusrajoitukset

Sikoja ei saa viedä pois pitopaikasta 21 päivän aikana sen jälkeen, kun 4.6. kohdan mukainen puhdistus ja desinfektio on suoritettu loppuun kaikissa tartuntapitopaikoissa.

Jos kuljetuskielto on voimassa yli 30 päivää, läänineläinlääkäri voi antaa luvan sikojen siirtämiseen:

- ensisijaisesti suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon;
- paikkaan, jossa siat lopetetaan välittömästi ja niiden ruhot käsitellään kunnaneläinlääkäriin valvonnassa; tai
- toisiin suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin. Jos tätä vaihtoehtoa käytetään, läänineläinlääkäriin on tiedotettava asiasta etukäteen Elintarviketurvallisuusvirastolle.

Luvan myöntämisen edellytykset ovat liitteen IV kohdassa 1. Lupa voidaan myöntää vain liitteen IV kohdassa 2 olevilla ehdoilla.

11. Valvontavyöhykkeen lakkauttaminen

Valvontavyöhykettä koskevia määräyksiä on noudatettava, kunnes vyöhyke kuljetusasetuksessa säädetyin tavoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lakkautetaan.

Läänineläinlääkäriin on ilmoitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle, kun:

- kaikkien tartuntapitopaikkojen puhdistus ja desinfiointi on suoritettu loppuun; sekä
- kaikissa valvontavyöhykkeellä olevissa pitopaikoissa on suoritettu liitteen II kohdan B 7. mukaiset kliiniset tutkimukset ja laboratoriotutkimukset klassisen sikaruton varalta. Nämä tutkimukset voidaan aloittaa 20 päivän kuluttua siitä, kun kaikkien tartuntapitopaikkojen alustava puhdistus ja desinfiointi on suoritettu.

Ilmoituksen perusteella Elintarviketurvallisuusviraston on tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle esitys vyöhykkeen lakkauttamisesta.

14.2. Tartunta-alueen perustaminen

Tartunta-alueen perustamisesta säädetään eläintautien vastustamisesta eläinten kuljetuksessa annetun asetuksen 4 §:ssä.

14.5. Tartunta-alueen lakkauttaminen

Tartunta-aluetta koskevia määräyksiä on noudatettava, kunnes alue kuljetusasetuksessa säädetyin tavoin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella lakkautetaan.

Kun on kulunut 12 kuukautta viimeisestä klassisen sikaruton tapauksesta tartunta-alueella, läänineläinlääkäriin on ilmoitettava asiasta Elintarviketurvallisuusvirastolle, jonka on ilmoi-

tuksen perusteella tehtävä maa- ja metsätalousministeriölle esitys tartunta-alueen lakkauttamisesta. Edellytyksenä tartunta-alueen lakkauttamiselle on, että viimeisten 12 kuukauden aikana tartunta-alueella on toteutettu neuvoston direktiivin 2001/89/EY edellyttämiä toimenpiteitä klassisen sikaruton hävittämiseksi tartunta-alueelta.

16. Valmiussuunnitelma

Läänineläinlääkäriin on tehtävä läänikohtainen valmiussuunnitelma klassisen sikaruton varalta neuvoston direktiivin 2001/89/EY artiklan 22 mukaisesti.

Suunnitelma on tarkistettava vuosittain ja toimitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle tammikuun loppuun mennessä.

17. Rokottaminen ja klassisen sikaruton viruksen käsittely

Klassisen sikaruton rokotteiden käyttö on kielletty koko maassa.

Klassisen sikaruton virusta saa käsitellä vain eläintautitutkimuksia tekevien laboratorioden pätevyysvaatimuksista annetun Eläinlääkintä- ja elintarvikelaitoksen päätöksen (Dnro 697/3/1999) mukaisesti.

Kun klassisen sikaruton diagnoosi on vahvistettu ja on olemassa vaara, että sikarutto alkaa levitä, hätärokotusten aloittamisesta voidaan eläintautilain 12 §:n 2 momentin mukaan säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella neuvoston direktiivin 2001/89/EY edellyttämällä tavalla.

Tämä asetus tulee voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2006.

Helsingissä 31 päivänä toukokuuta 2006

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

Hallitusneuvos

Maija Salo